

РЕЗИМЕ

Мужља се налази у средњем Банату, јужно од Зрењанина (Nagybecskerek), на десној обали Бегеја на 15–18 км од реке Тисе, на надморској висини од 75-77 метара.

Близина града је била од великог значаја за насеље и његов привредни и културни живот. То је једна од највећих месних заједница Зрењанина. Број становника према последњем попису (2011) износи 8.045 становника и обухвата још две колоније (Малу колонију и Фејеш Клару) настањене након Другог светског рата. Мужља административно припада граду али је ипак задржала црте својствене равничарској сеоској средини са урбаним примесама. Етнички састав становништва се постојано мењао кроз историју овог насеља. На почетку (1890) се, уз мађарске породице, на овој територији полако настанило и словенско становништво. 60% становништва чине Мађари, 40% Срби и остале националности. Порекло имена је донекле спорно. По једном објашњењу сам назив насеља потиче од српске речи „музара“, јер су на овом терену пастири водили своја стада на пашу. До 1918. године насеље се звало Felső-Muzslya, од 1918 до 1941 се звало Горња Мужља, за време немачке окупације се звало Ober Muschla, а од Другог светског рата па до данас се зове Мужља. Археолошко налазиште сведочи о томе да су се у праисторији на узвишењима овог краја налазиле насеобине у краћим временским периодима. Након доласка Мађара, ове области су биле под мађарском управом до 1552, када је Зрењанин освојен од стране Турака након чега је већина становништва побегла. Током турске власти (до 1718) Банат је био у потпуности опустошен. Аустријанци почињу са насељавањем различитих националности и вероисповести на поновно освојеној територији како би установили јак погранични појас и спречили даљи продор Турака. Новонасељени народи су укључивали Немце, Мађаре, Србе и Словаке.

Мужља је резултат последње колонизације од стране Мађарске краљевске коморе. Припреме за колонизација су почеле одмах након Споразума 1867, али до ње долази тек 1890, када Краљевска комора на територију Бечкерека насељава 420 мађарских породица (на 6.000 хектара) са циљем да се баве

пољопривредом. Након оснивања села, формиране су и установе које су задовољавале основне потребе мештана, као што су: вртић 1892, школа 1893, сеоски дом 1898 и црква 1902. Током свог постојања, Мужља је бивала саставни део града у више наврата, али је много пута била и самостално село. Од 1970-их Мужља постаје 14-та месна заједница општине Зрењанин. Такозвани локални допринос у износу од 2% игра велику улогу у развоју насеља, што је омогућило изградњу институција које поспешују културни живот Мађара; обогаћују и преносе нашу традицију и интелектуално наслеђе.

Економска ситуација становништва се променила када су првобитно земљораднички настројени становници прешли да раде у фабрикама. Царска Башта (Császárkert) која је скорије оформљена, представља пример успешног здруживања повртар који су формирали групу која помаже у опстанку локалних повртара, воћара и пчелара. Породична имања се такође све више оријентишу и ка узгајању цвећа.